

Koti ja perhe

Lapsiperheen etuudet ja asumisen tuet

Lyhyesti ja selkeästi

Sisällys

Koti ja perhe	1
Tukea lapsiperheelle	2
Kuka voi saada lapsiperheen tukia?	2
Ennen kuin lapsi syntyy	3
Kun lapsi syntyy	4
Tuki adoptiovanhemmille	6
Kela-kortti	6
Lapsilisä	6
Lastenhoidon tuet	7
Jos lapsi sairastuu	9
Elatustuki	9
Hakeminen ja maksaminen	10
Tukea asumiseen	11
Kuka voi saada yleistä asumistukea?	11
Paljonko voit saada yleistä asumistukea?	12
Asumistuen laskeminen	14
Hakeminen ja maksaminen	15
Kela palvelee	16
Ilmoita muutoksista	16
Muutoksenhaku Kelan päätökseen	16
Yhteystietoja	17

Koti ja perhe

Tässä esitteessä kerrotaan, mitä rahallista tukea Kela antaa lapsiperheelle ja asumiseen.

Lapsiperheen tuet kuuluvat kaikille lapsiperheille. Asumisen tukiin vaikuttavat tulojen ja omaisuuden määrä, ja niitä saavat vain pienituloiset.

Kela myöntää tukea vain hakemusten perusteella, joten kaikkia tukia on haettava Kelasta. Voit hakea tukia internetin kautta tai hakulomakkeilla.

 www.kela.fi/asiointi

Kelan tukien perusteet on määritelty laissa. Kun Kela päättää tukien myöntämisestä, jokaisen hakijan elämäntilanne käsitellään yksilöllisesti.

Hakijoiden elämäntilanne ja tuen tarve voivat olla hyvin erilaisia. Siksi myös tukien määrä vaihtelee.

Tässä esitteessä kerrotaan pääasiat lapsiperheen ja asumisen tuista vuonna 2013.

Mukana ei ole kaikkia tukien yksityiskohtia.

Jos haluat tietää tukien tarkat määrät ja tulorajat, voit katsoa ne Kelan verkkosivuilta tai pyytää Kelasta tämän esitteen numeroliitteen.

Lisätietoa palveluista

Muita kotiin ja perheeseen liittyviä Kelan etuuksia ovat esimerkiksi

- sairastamiseen liittyvät korvaukset
- opiskelijan saamat tuet
- asevelvollisen saamat tuet
- työttömyysturva.

Ne on esitelty omissa esitteissään.

Lapsiperheille tärkeistä kunnan palveluista, kuten päivähoidosta, koulusta ja vuokra-asunnoista, saat tietoa oman kuntasi verkkosivuilta tai kunnanvirastosta. Terveystieteiden keskukselta saat tietoa oman kuntasi neuvolasta ja terveyskeskuksesta.

Selkokieltä

Tämä esite on tehty yhteistyössä Selkokeskuksen kanssa. Selkokeskus on antanut esitteelle selkoesitteen tunnuksen. Se on merkki siitä, että esite on helppo lukea.

SELKOESITE

Tukea lapsiperheelle

Kela maksaa rahallista tukea lapsiperheelle äidin raskausajasta alkaen. Kelan tuen avulla vanhemmat voivat olla lapsensa kanssa tärkeiden ensimmäisten kuukausien aikana. Myöhemmin Kela tukee lapsen hoitoa ja lapsesta aiheutuvia menoja.

Kelan tukia lapsiperheille ovat

- äitiysavustus
- vanhempainpäivärahat
- lapsilisä
- lastenhoidon tuet
- sairaan ja vammaisen lapsen tuet
- elatustuki.

Vanhempainpäiväraha on yhteinen nimitys tuille, joita ovat:

- äitiysraha
- erityisäitiysraha
- isyysraha
- vanhempainraha.

Kuka voi saada lapsiperheen tukia?

Voit saada Kelan lapsiperheen tukia, kun kuulut Suomen sosiaaliturvaan ja asut Suomessa vakinaisesti. Joskus tukia voivat saada myös muut Suomessa työskentelevät henkilöt.

Jos olet asunut ulkomailla tai muuttamassa ulkomaille, tarkista Kelasta sosiaaliturvasi. Muutto Suomeen tai Suomesta pois voi vaikuttaa Kelan maksamiin tukiin.

Ennen kuin lapsi syntyy

Raskaustodistus

Kun epäilet olevasi raskaana, ota yhteys kunnan äitiysneuvolaan. Äitiysneuvolan palvelut ovat maksuttomia. Saat neuvolasta hyviä neuvoja raskausaikaa ja synnytystä varten. Lisäksi neuvolassa seurataan äidin ja sikiön terveydentilaa.

Äidin täytyy käydä lääkärintarkastuksessa raskauden alussa ennen viidettä raskauskuukautta. Tarkastuksessa saat raskaustodistuksen. Tarvitset todistuksen, kun haet Kelasta tukea.

Äitiysavustus

Voit hae äitiysavustusta, kun raskaus on kestänyt 5 kuukautta. Voit valita äitiyspakkauksen tai 140 euron verottoman rahasumman. Äitiyspakkauksessa on vauvan vaatteita ja hoitotarvikkeita.

Äitiysraha

Äiti jää äitiysvapaalle viimeistään 30 arkipäivää ennen laskettua synnytysaikaa. Tällöin äiti saa äitiysrahaa. Rahaa maksetaan 105 arkipäivää eli noin 4 kuukautta.

Äiti voi jäädä äitiysvapaalle aikaisintaan 50 arkipäivää ennen laskettua synnytysaikaa. Äiti saa tällöin äitiysrahansa aikaisemmin.

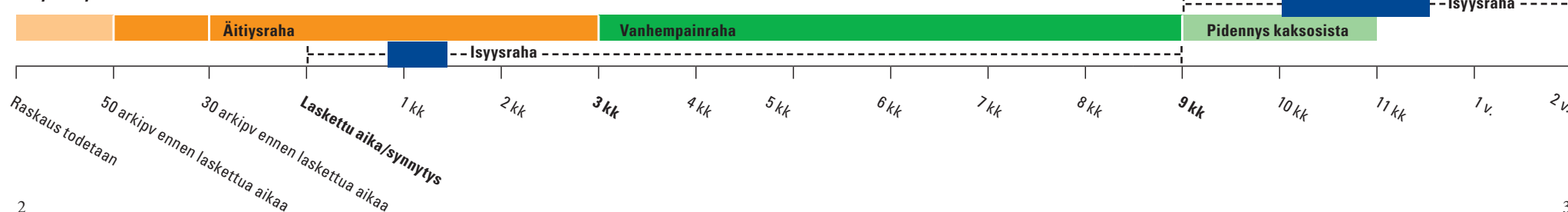
Hae äitiysrahaa viimeistään 2 kuukautta ennen laskettua synnytysaikaa.

Muista ilmoittaa työnantajalle äitiysvapaasta 2 kuukautta ennen sen aloittamista.

Erityisäitiysraha

Jos joudut työssäsi alttiiksi säteilylle, kemiallisille aineille tai tarttuvalle taudille, voit jäädä pois työstä heti, kun raskaus on todettu. Saat siltä ajalta erityisäitiysrahaa.

Erityisäitiysraha

Kun lapsi syntyy

Lapsen syntymän jälkeen äiti ja isä saavat olla lapsen kanssa kotona. Kela maksaa tältä ajalta rahallista tukea, joka turvaa perheen tulot.

Äitiysraha

Lapsen syntymän jälkeen äidin äitiysloma jatkuu noin 3 kuukautta. Äitiysraha maksetaan äidille tämän ajan.

Isyysraha

Isä voi pitää vapaata enintään 54 arkipäivää eli noin 9 viikkoa. Tästä 1–18 arkipäivää eli 3 viikkoa voit olla kotona äidin kanssa samaan aikaan.

Loput vapaasta voit pitää sen jälkeen, kun äitiysraha tai vanhempainraha on loppunut.

Jos olet jo pitänyt 18 arkipäivää vapaata, voit vielä pitää 36 arkipäivää.

Isyysvapaan ajalta saat Kelasta isyysrahaa. Saat rahaa, jos asut yhdessä lapsen äidin kanssa.

Voit pitää vapaan kerralla tai jakaa sen jaksoihin.

Jos et ole vielä pitänyt yhtään vapaata, voit pitää kaikki 54 arkipäivää vapaata.

Isyysvapaan pidetään, ennen kuin lapsi on 2 vuotta.

Hae isyysrahaa viimeistään 2 kuukauden kuluessa siitä, kun lapsi on täyttänyt 2 vuotta.

Ilmoita työnantajalle isyysvapaasta 2 kuukautta ennen vapaan alkua. Jos vapaasi on enintään 12 arkipäivää, ilmoita siitä kuukausi etukäteen.

Tämä 9 viikon isyysvapaa on uusi, ja se koskee vain osaa perheistä. Uusi isyysvapaa on perheille, joissa äitiysraha tai vanhempainraha on alkanut 1.1.2013 jälkeen. Jos äitiysraha tai vanhempainraha on alkanut vuonna 2012, isyysvapaa myönnetään edellisen lain mukaan.

**Lisätietoja
puhelinnumerosta
020 692 206
ma–pe klo 8–18**

Vanhempainraha

Vanhempainvapaalle voi jäädä joko äiti tai isä. Isä ja äiti voivat olla vapaalla myös vuorotellen.

Vanhempainvapaa kestää 158 arkipäivää eli noin puoli vuotta.

Kela maksaa vanhempainvapaan ajalta vanhempainrahaa vanhemmalle, joka hoitaa lasta.

Kun vanhempainraha päättyy, lapsi on noin 9 kuukauden ikäinen. Jos perhe saa kaksoset, Kela maksaa vanhempainrahaa 60 arkipäivää lisää.

Äidin täytyy käydä lääkärintarkastuksessa synnytyksen jälkeen ja toimittaa Kelaan jälkitarkastustodistus. Kela tarvitsee todistuksen, että se voi maksaa vanhempainrahaa.

Hae vanhempainrahaa kuukausi ennen vapaan aloittamista.

Isä ja äiti voivat tehdä osa-aikatyötä ja hoitaa lasta vuorotellen. Tältä ajalta Kela maksaa osittaista vanhempainrahaa kummallekin.

Paljonko tukea saa?

Äitiysrahaa, erityisäitiysrahaa, isyysrahaa ja vanhempainrahaa lasketaan samalla tavalla. Nämä tuet lasketaan yleensä työtulojen mukaan.

Tuki on aina pienempi kuin palkka, yleensä noin 70 % tuloista.

Laske oman tukesi määrä laskurilla.
www.kela.fi/laskurit

Tuki maksetaan arkipäiviltä. Arkipäiviä ovat päivät, joihin kuuluu myös lauantai.

Jos saat vanhempainvapaan ajalta palkkaa, Kela maksaa tuen työnantajallesi.

Tukeen vaikuttaa myös se, jos olet opiskellut tai ollut sairaana tai työttömänä.

Pienin tuki on alle 600 euroa kuukaudessa. Esimerkiksi opiskelija saa tämän verran tukea.

Vanhempainpäivärahat ovat verotettavaa tuloa. Veroa pidätetään verokortin mukaan.

Työntekijälle kertyy eläkettä ja vuosilomaa, kun hän on äitiysvapaalla, isyysvapaalla tai vanhempainvapaalla.

**Kysy neuvoa verkossa
Kela-Kertulta
www.kela.fi/lapsiperhe**

Tuki adoptiovanhemmille

Kela tukee adoptiolapsen vanhempia lähes samalla tavalla kuin biologisia vanhempia. Adoptiovanhemmat eivät voi saada äitiysrahaa, mutta he saavat vanhempainrahaa tavallista pidempään. Vanhempainraha maksetaan siitä päivästä alkaen, kun saat adoptiolapsen hoitoosi.

Adoptiolapsen isä voi pitää isyysvapaata kuten muutkin isät.

Jos adoptoit lapsen ulkomailta, voit hakea Kelasta rahallista tukea adoption kustannuksiin.

Kela-kortti

Kun lapsi syntyy Suomessa, tieto siitä menee sairaalasta väestörekisteriin ja sieltä Kelaan.

Lapsi saa henkilötunnuksen. Nimenannon jälkeen Kela lähettää kotiin Kela-kortin eli sairausvakuutuskortin.

Lapsilisä

Kela maksaa jokaisesta lapsesta lapsilisää sen kuukauden loppuun, jolloin lapsi täyttää 17 vuotta.

Lapsilisää maksetaan lapsien määrän mukaan:

- Ensimmäisestä lapsesta 104,19 e/kk
- Toisesta lapsesta 115,13 e/kk
- Kolmannesta lapsesta 146,91 e/kk
- Neljännestä lapsesta 168,27 e/kk
- Viidennestä ja jokaisesta seuraavasta lapsesta 189,63 e/kk.

Yksinhuoltaja saa korotuksen, joka on 48,55 euroa kuukaudessa jokaisesta lapsesta.

Lapsilisä on verotonta tuloa. Lapsilisä maksetaan yleensä äidille tai isälle tai muulle huoltajalle.

Voit hakea lapsilisää verkossa samalla, kun haet äitiysrahaa.

Lastenhoidon tuet

Vanhempainvapaan jälkeen voit

- hoitaa lasta kotona ja saada kotihoidon tukea
- järjestää lapselle yksityisen päivähoiton ja saada kotihoidon tai yksityisen hoidon tukea
- laittaa lapsen kunnalliseen päivähoidon, jolloin et saa Kelasta tukea.

Hoitovapaa

Vanhempainvapaan jälkeen isä tai äiti voi jäädä hoitamaan lasta palkattomalle hoitovapaalle, kunnes lapsi täyttää 3 vuotta.

Ilmoita työnantajalle hoitovapaasta viimeistään 2 kuukautta ennen sen alkamista.

Kotihoidon tuki

Lasten kotihoidon tukea voi hakea, jos isä tai äiti hoitaa kotona alle 3-vuotiaasta lasta. Hoitaja voi olla myös joku muu, esimerkiksi isovanhempi tai palkattu hoitaja. Kotihoidon tukea ei voi saada, jos lapsi on kunnan päivähoidossa.

Kotihoidon tukeen kuuluu hoitoraha ja hoitolisä.

Lyhenne e/kk tarkoittaa euroa kuukaudessa.

Hoitoraha on

- 336,67 e/kk yhdestä alle 3-vuotiaasta
- 100,79 e/kk jokaisesta muusta alle 3-vuotiaasta lapsesta
- 64,77 e/kk yli 3-vuotiaista, alle kouluikäisistä lapsista.

Hoitolisää saa vain yhdestä lapsesta, ja se on enintään 180,17 e/kk. Hoitolisän määrä riippuu vanhempien tuloista.

Kotihoidon tuki on verotettavaa tuloa.

Kotikuntasi saattaa maksaa kuntalisää. Kysy lisätietoja kotikunnasta tai Kelasta.

Yksityisen hoidon tuki

Voit saada yksityisen hoidon tukea, jos lastasi hoitaa palkattu hoitaja tai yksityinen päivähoitopaikka. Lapsen täytyy olla alle kouluikäinen. Tukea ei voi saada, jos lapsi on kunnan päivähoidossa.

Tukeen kuuluu hoitoraha, joka on 171,40 e/kk lasta kohti. Sen lisäksi voit saada hoitolisää enintään 144,14 e/kk lasta kohti. Hoitolisän määrä riippuu tuloista.

Kela maksaa tuen palkatulle hoitajalle tai päivähoitopaikkaan. Yksityisen hoidon tuki on verotettavaa tuloa.

Laske kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen määrä laskurilla. www.kela.fi/laskurit

Osittainen hoitoraha

Voit olla hoitovapaalla vain osan aikaa. Tällöin teet lyhyempää työpäivää tai työviikkoa. Saat myös vähemmän palkkaa.

Isä ja äiti voivat molemmat olla osittaisella hoitovapaalla, mutta eri aikaan. Esimerkiksi isä voi olla töissä eri päivinä kuin äiti.

Voit olla osittaisella hoitovapaalla vain, jos sinulla on ollut sama työnantaja vähintään 6 kuukautta viimeisen vuoden aikana.

Kela maksaa osittaista hoitorahaa alle 3-vuotiaasta sekä koulussa 1. ja 2. luokalla olevasta lapsesta.

Jos haet osittaista hoitorahaa, sinun pitää tehdä töitä enintään 30 tuntia viikossa lapsen hoidon vuoksi. Työaika voi olla esimerkiksi 6 tuntia päivässä tai 4 päivää viikossa.

Osittainen hoitoraha on 96,41 e/kk. Hoitorahaa maksetaan kerrallaan vain yhdestä lapsesta, ja se on verotettavaa tuloa.

Jos lapsi sairastuu

Jos lapsesi sairastuu, voit viedä hänet esimerkiksi terveyskeskukseen tai yksityiselle lääkärille. Kela korvaa osan yksityisen lääkärin maksuista. Lisäksi Kela korvaa osan lääkkeiden hinnasta. Terveyskeskuksen hoitoja Kela ei korvaa.

Tilapäinen hoitovapaa alle 10-vuotiaan sairastuessa

Jos alle 10-vuotias lapsi sairastuu äkillisesti, voit jäädä pois työstä hoitamaan häntä. Tätä kutsutaan tilapäisesksi hoitovapaaksi. Voit hoitaa lasta enintään 4 päivää. Työnantajan ei tarvitse maksaa palkkaa tilapäisen hoitovapaan ajalta.

Vaikeasti sairaan ja vammaisen lapsen hoitaminen

Kela tukee vaikeasti sairaan tai vammaisen lapsen hoitoa.

Kelan tukia ja palveluita ovat:

- erityishoitoraha vanhemmalle, joka hoitaa alle 16-vuotiaasta lasta
- alle 16-vuotiaan vammaistuki
- Kelan lääkinnällinen kuntoutus.

Elatustuki

Jos vanhemmat eroavat, lapset jäävät usein toiselle vanhemmista. Toinen maksaa lapsesta elatusapua. Häntä kutsutaan elatusvelvolliseksi.

Joskus elatusvelvollinen ei maksa elatusapua tai elatusvelvollista vanhempaa ei ole. Tällöin Kela voi maksaa elatustukea vanhemmalle, joka hoitaa lasta.

Kela maksaa elatustukea, jos

- elatusvelvollinen vanhempi ei ole maksanut elatusapua
- elatusapu on pienempi kuin elatustuki elatusvelvollisen taloudellisen tilanteen vuoksi.
- lapsen adoptoi vain yksi vanhempi
- avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen isyyttä ei ole vahvistettu.

Elatustuki on 151,85 e/kk lasta kohti.

Elatustuki on verotonta.

Tietoa elatusvelvolliselle

Jos Kela maksaa elatustukea, se perii elatusvelvolliselta maksamatta jääneet elatusavut. Näitä kutsutaan elatusapuvelaksi.

Jos et pysty maksamaan elatusapuvelkaa Kelalle rahatilanteesi takia, voit hakea maksuvapautusta Kelasta.

Hakeminen ja maksaminen

Voit hakea kaikkia Kelan lapsiperheen etuuksia internetissä osoitteessa

 www.kela.fi/asiointi

Voit hakea etuuksia myös haku-lomakkeilla, joita saa Kelan internetsivuilta osoitteesta

 www.kela.fi/lomakkeet

Saat hakulomakkeita myös Kelan toimistoista.

- Toimita hakulomakkeet Kelan toimistoon.
- Tarkista hakuajat.
- Tarkista hakemuksesta, mitä liitteitä hakemuksessa pitää olla.

 Kysy neuvoa verkossa
Kela-Kertulta
www.kela.fi/lapsiperhe

Voit kysyä neuvoa Kela-Kertulta verkossa

 Lisätietoja
puhelinnumerosta
020 692 206
ma–pe klo 8–18

 Saat lisätietoja myös
Kelan toimistosta

Tukien maksaminen

Kun Kela on käsitellyt hakemuksesi, saat kotiin tukea koskevan päätöksen. Päätökseen on merkitty tuen suuruus ja perustelut. Saat päätöksen myös, jos se on kielteinen.

Kela maksaa äitiys-, isyys- ja vanhempainrahat äidin tai isän tilille. Maksu tulee tilille jälkikäteen yleensä neljän viikon välein.

Lapsilisä tulee äidin, isän tai muun huoltajan tilille yleensä joka kuukauden 26. päivänä. Jos pankit ovat silloin kiinni tai maksupäivä on pyhäpäivän jälkeen, lapsilisä tulee tilille jo aikaisemmin.

Tukea asumiseen

Kelan asumisen tuet ovat

- yleinen asumistuki
- opintotuen asumislisä opiskelijalle
- sotilasavustuksen asumisavustus asevelvollisuutta suorittavalle
- eläkkeensaajan asumistuki.

Tässä esitteessä esitellään vain yleinen asumistuki.

Kuka voi saada yleistä asumistukea?

Kela maksaa yleistä asumistukea asumisesta aiheutuviin menoihin. Voit saada yleistä asumistukea, jos olet pienituloinen ja asut vakinaisesti Suomessa. Tukea voidaan maksaa yhdelle henkilölle tai ruokakunnalle.

Ruokakunta tarkoittaa samassa asunnossa pysyvästi asuvia henkilöitä. Tavallisesti ruokakunta on aviopari, avopari tai perhe. Myös yksi henkilö voi olla ruokakunta.

Yleistä asumistukea voi saada vuokra-asuntoon tai omistusasuntoon.

- Vuokra-asunto: Voit saada asumistukea vuokraan sekä vesi- ja lämmitysmaksuihin, jos ne maksetaan erikseen.
- Omakotitalo: Asumismenoina otetaan huomioon kiinteistön hoitomenot sekä osa asuntolainojen koroista.
- Osake-asunto: Asumismenoja ovat vastike, erikseen maksetut vesi- ja lämmitysmaksut sekä osa asuntolainojen koroista.

Hoitomenot

Hoitomenoja ovat asunnon lämmitysmaksut, vesimaksut ja muut hoitokulut, jos ne maksetaan erikseen.

Asumismenoihin lisätään lämmityskuluja noin 1,30–1,60 euroa neliötä kohti lämmitysjärjestelmästä riippuen.

Vesimaksusta hyväksytään enintään noin 27,20 euroa henkilöä kohti.

Jos sinulla on asuntolainaa, asumismenoiksi hyväksytään 55 % eli vähän yli puolet lainojen vuodessa maksetuista koroista.

Paljonko voit saada yleistä asumistukea?

Asumistuki voi olla korkeintaan 80 % eli neljä viidesosaa asumismenoista.

Maksat siis itse asumismenoistasi aina vähintään 20 % eli yhden viidesosan.

Asumistukea ei kuitenkaan makseta kaikista asumismenoista, vaan laissa määriteltyjen kohtuullisten asumismenojen mukaan.

Valtioneuvosto määrittelee vuosittain asumismenojen enimmäismäärät, joiden mukaan asumistuki lasketaan.

Enimmäismääriin vaikuttavat

- asunnon koko
- asunnossa asuvien henkilöiden määrä
- asunnon sijainti
- asunnon ikä
- asunnon lämmitysjärjestelmä.

Lisätietoja
puhelinnumerosta
020 692 201
ma–pe klo 8–18

Kelan internetsivuilta
www.kela.fi/asumistuki

ja Kelan toimistosta

Asunnon koko

Asunnon enimmäiskoko määritellään seuraavasti:

Henkilömäärä	1	2	3	4	5	6	7	8
Neliömäärä	37	57	77	90	105	115	125	135

Jos asut yksin, asumistuki lasketaan enintään 37 neliömetrin mukaan, vaikka asuisit suuremmassa asunnossa. Jos asunnossa asuu kaksi henkilöä, asumistuki lasketaan 57 neliömetrin mukaan, vaikka asunto olisi suurempi.

Asunnon sijainti, ikä ja lämmitys

Kunnat on jaettu neljään kunta-ryhmään asumisen kalleuden mukaan. Ensimmäiseen kuntaryhmään kuuluu Helsinki.

Siellä asuminen on kalleinta, joten siellä saa suurempaa asumistukea.

Toiseen kuntaryhmään kuuluvat Espoo, Vantaa ja Kauniainen. Kolmanteen kuntaryhmään kuuluvat isot kaupungit ja Helsingin lähellä olevat kunnat. Neljänteen kuntaryhmään kuuluvat kaikki muut kunnat.

Uudessa talossa olevan asunnon asumistuki on suurempi kuin vanhassa talossa olevan asunnon. Keskuslämmitystalossa asumistuki on isompi kuin talossa, jossa on jokin muu lämmitysjärjestelmä.

Enimmäisasumismenot

Asumistuki lasketaan valtioneuvoston hyväksymien enimmäisasumismenojen mukaan. Ne lasketaan asunnon koon, iän ja sijainnin mukaan.

Esimerkiksi Helsingissä asumistukeen hyväksytyt asumismenot ovat 10,78–15,35 euroa neliometriä kohden.

Esimerkki

Maija asuu uudessa vuokra-asunnossa Helsingissä. Hänen asuntonsa pinta-ala on 20 neliötä. Hän maksaa vuokraa 400 e/kk. Enimmäisasumismenoiksi hyväksytään 15,35 euroa neliöltä eli 307 e/kk. Asumistuki lasketaan näiden enimmäismenojen mukaan, ei todellisen vuokran eli 400 euron perusteella.

Perusomavastuu

Ennen kuin lopullinen asumistuki on selvillä, asumismenoista vähennetään perusomavastuu. Sen suuruus riippuu ruokakunnan tuloista ja omaisuudesta. Mitä suuremmat tulot ovat, sitä suurempi on omavastuuosuus.

Jos tulot ovat hyvin pienet, perusomavastuuta ei tule lainkaan. Perusomavastuuosuuden suuruuteen vaikuttavat koko ruokakunnan

- henkilömäärä
- bruttotulot kuukaudessa
- omaisuus.

Bruttotulot ovat tuloja, joista ei ole vähennetty veroja.

Tulorajat

Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain tulorajat, joiden alle jäävistä tuloista ei tule perusomavastuuta. Tulorajat vaihtelevat 700 eurosta 1 795 euroon ruokakunnan koon ja asuinpaikan mukaan (vuonna 2013).

Jos ruokakunnan tulot ovat **pienemmät** kuin tulorajat, perusomavastuuta ei tule.

Valtioneuvosto vahvistaa myös tulorajat asumistuen saamiselle. Jos ruokakunnan tulot ovat **isommat** kuin tulorajat, asumistukea ei saa lainkaan. Tulorajat vaihtelevat ruokakunnan koon ja asuinpaikan mukaan 1 555 eurosta 5 350 euroon (vuonna 2013).

Jos tulot jäävät tulorajojen väliin, asumismenoista vähennetään tuloista riippuen tietty prosentti perusomavastuuna. Myös sinun ja ruokakuntasi omaisuus vaikuttaa asumistuen määrään, jos omaisuus ylittää tietyn rajan. Omassa käytössä olevaa asuntoa ei lasketa omaisuudeksi.

Tarkista asumistuen tulorajat ja omaisuusrajat Kelan internetsivuilta: www.kela.fi.

Asumistuen laskeminen

Asumistuki lasketaan seuraavasti: Asumismenoista vähennetään ensin perusomavastuuosuus. Asumistuki on 80 % jäljelle jäävästä summasta.

Kokeile Kelan laskuria

Kelan internetsivuilla on laskuri, jolla voit laskea, voitko saada asumistukea. Laskuri laskee myös asumistuen määrän.

 www.kela.fi/laskuri

Esimerkki

Jaakko asuu yksin Turussa uudessa asunnossa. Asunnon pinta-ala on 37 m² ja vuokra vesimaksuineen 515 e/kk. Jaakon bruttotulot ovat 698 e/kk.

Laskelma:

- Enimmäisasumismenot Kelan taulukoiden mukaan $37 \text{ m}^2 \times 11,55 \text{ e/m}^2 = 427,35 \text{ e}$.
- Tulojen pienuuden takia perusomavastuuta ei ole.
- Asumistuki on 80 % asumismenoista eli $427,35 \times 0,80 = 341,88 \text{ e/kk}$.
- Jaakko maksaa itse asumisesta $515 - 341,88 = 173,12 \text{ e/kk}$.

(Laskelma vastaa vuoden 2013 tilannetta.)

Hakeminen ja maksaminen

Voit hakea yleistä asumistukea internetissä osoitteessa

 www.kela.fi/asiointi

Voit hakea etuuksia myös hakulomakkeilla, joita saa Kelan internetsivuilta osoitteesta www.kela.fi/lomakkeet

 Saat hakulomakkeita myös Kelan toimistoista.

- Toimita hakulomakkeet Kelan toimistoon.
- Tarkista hakuajat ja tulorajat.
- Tarkista hakemuksesta, mitä liitteitä siinä pitää olla.

 Kysy lisätietoja Kelan palvelunumerosta 020 692 201 ma–pe klo 8–18

 tai Kelan toimistosta.

Asumistuen maksaminen

Kun Kela on käsitellyt hakemuksesi, saat kotiin tukea koskevan päätöksen. Päätökseen on merkitty tuen suuruus ja perustelut. Saat päätöksen myös, jos se on kielteinen.

Kela maksaa yleisen asumistuen tilillesi kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä.

Asumistuki voidaan maksaa myös esimerkiksi vuokranantajalle, jos niin on sovittu.

Kela tarkistaa asumistuen vuoden välein. Asumistuki voidaan tarkistaa tätä aikaisemmin, jos elämäntilanteesi on muuttunut, esimerkiksi jos tulosi ovat nousseet tai pienentyneet.

Kela palvelee

Verkossa

Voit hoitaa Kela-asioitasi helposti verkossa. Kelan verkkosivuilta saat tietoa. Voit laskea tukien määriä laskureilla. Kelan verkkosivut ovat osoitteessa **www.kela.fi**

Kelan asiointipalveluissa on turvallista hoitaa asioita verkossa. Asiointipalveluun kirjaudut omilla verkkopankkitunnuksillasi.

Kelan asiointipalvelussa voit

- hakea Kelan tukia
- lähettää liitteitä
- katsoa hakemuksesi käsittelytilanteen
- ilmoittaa muutoksista
- lakkauttaa tuen.

Kelan asiointipalvelut ovat osoitteessa

 www.kela.fi/asiointi

Puhelimessa

 Lapsiperheiden tuet
020 692 206

 Asumisen tuet
020 692 201

Toimistossa tai yhteis palvelupisteessä

 Kelan toimistot palvelevat kaikissa Kelan tukiin liittyvissä asioissa.

Lähimmän Kelan toimiston tai yhteis palvelupisteen osoitetiedot ovat verkossa

 www.kela.fi/yhteystiedot

Osoitetiedot ja palvelunumerot ovat myös paikallisissa puhelinluetteloissa.

Ajanvarauksella

Voit varata ajan Kelan toimistoon tai puhelinneuvontaan.

Varaa aika, jos elämässäsi on tapahtunut iso muutos tai asiasi on muuten monimutkainen.

Varaa aika osoitteessa

 www.kela.fi/ajanvaraus

tai soita Kelan palvelunumeroon.

Jos tarvitset tulkkausapua, ota yhteys Kelaan tai katso lisätietoja osoitteesta

 www.kela.fi/tulkkaus

Kelan työntekijät ovat vaitiolovelvollisia. He eivät saa puhua asiakkaiden asioista ulkopuolisille.

Ilmoita muutoksista

Jos saat jotain Kelan tukea, muista ilmoittaa pikaisesti Kelaan, jos tilanteessasi tapahtuu muutoksia. Sellaisia tilanteita voivat olla asumisessa, tuloissa, lasten määrässä tai parisuhteessa tapahtuvat muutokset.

Takaisinperintä

Jos Kela maksaa tukea liikaa virheellisten tietojen takia, se joudutaan perimään sinulta takaisin.

 www.kela.fi/takaisinperinta

Muutoksenhaku

Voit hakea muutosta Kelan päätökseen. Saat päätöksen mukana ohjeet muutoksen hakemiseksi. Jos sinulla on kysyttävää, ota yhteyttä:

 Lapsiperheiden tuet
020 692 206

 Asumisen tuet
020 692 201

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta
Puhelin 0295 163 800
www.somla.fi

Jos sinulla on kysyttävää tuesta tai saamastasi päätöksestä, ota yhteyttä!

ma–pe kello 8–18

Asevelvollisen tuet _____ 020 692 200
Asumisen tuet _____ 020 692 201
Eläkeasiat _____ 020 692 202
Kela-kortti ja
EU-sairaanhoitokortti _____ 020 692 203
Kuntoutus _____ 020 692 205
Lapsiperheiden tuet _____ 020 692 206

Maasta- ja
maahanmuutto _____ 020 692 207
Omaisien kuoltua _____ 020 692 208
Opiskelijan tuet _____ 020 692 209
Sairastaminen _____ 020 692 204
Työttömyysajan tuet _____ 020 692 210
Vammaistuet _____ 020 692 211

Kelan esitteet

Esitteet painettuna ja verkossa www.kela.fi/muutkielet
suomeksi | på svenska | in English | Davvisámegiella
eesti keel | Русский

Koti ja perhe

Lapsiperheen etuudet ja asumisen tuet

Terveys ja kuntoutus

Sairauteen liittyvät korvaukset ja päivärahat,
kuntoutus ja vammaisetuudet

Opiskelu

Opiskelijan tuet ja asevelvollisen avustukset

Työttömyys

Työttömyysajan tuet

Eläkkeelle

Eläketurva, asumisen tuki ja hoitotuki

Muutto Suomeen tai Suomesta ulkomaille

Miten pääset Suomen sosiaaliturvaan
ja mitä tapahtuu kun muutat ulkomaille?

Esitteitä saat Kelan toimistoista ja yhteispalvelupisteistä.

